ישיבת הכתל
Yeshivat Hakotel

דרכנו ע"פ שיחות הרצי"ה- מיום השואה ליום העצמאות

ראש הישיבה

1. **יחזקאל פרק ל"ז**

א הָיְתָה עָלַי, יַד-ה', וַיּוֹצִאֵנִי בְרוּחַ ה', וַיְנִיחֵנִי בְּתוֹךְ הַבִּקְעָה; וְהִיא, מְלֵאָה עֲצָמוֹת. ב וְהֶעֱבִירַנִי עֲלֵיהֶם, סָבִיב סָבִיב; וְהִנֵּה רַבּוֹת מְאֹד עַל-פְּנֵי הַבִּקְעָה, וְהִנֵּה יְבֵשׁוֹת מְאֹד. ג וַיֹּאמֶר אֵלַי--בֶּן-אָדָם, הֲתִחְיֶינָה הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה; וָאֹמַר, ה' אלוקים אַתָּה יָדָעְתָּ. ד וַיֹּאמֶר אֵלַי, הִנָּבֵא עַל-הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה; וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם--הָעֲצָמוֹת הַיְבֵשׁוֹת, שִׁמְעוּ דְּבַר-ה'. ה כֹּה אָמַר ה' אלוקים, לָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה: הִנֵּה אֲנִי מֵבִיא בָכֶם, רוּחַ--וִחְיִיתֶם. ו וְנָתַתִּי עֲלֵיכֶם גִּידִים וְהַעֲלֵתִי עֲלֵיכֶם בָּשָׂר, וְקָרַמְתִּי עֲלֵיכֶם עוֹר, וְנָתַתִּי בָכֶם רוּחַ, וִחְיִיתֶם; וִידַעְתֶּם, כִּי-אֲנִי ה'...

יא וַיֹּאמֶר, אֵלַי, בֶּן-אָדָם, הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה כָּל-בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה; הִנֵּה אֹמְרִים, יָבְשׁוּ עַצְמוֹתֵינוּ וְאָבְדָה תִקְוָתֵנוּ--נִגְזַרְנוּ לָנוּ. יב לָכֵן הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם, כֹּה-אָמַר ה' אלוקים , הִנֵּה אֲנִי פֹתֵחַ אֶת-קִבְרוֹתֵיכֶם וְהַעֲלֵיתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם, עַמִּי; וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם, אֶל-אַדְמַת יִשְׂרָאֵל. יג וִידַעְתֶּם, כִּי-אֲנִי ה': בְּפִתְחִי אֶת-קִבְרוֹתֵיכֶם, וּבְהַעֲלוֹתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם--עַמִּי. יד וְנָתַתִּי רוּחִי בָכֶם וִחְיִיתֶם, וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם עַל-אַדְמַתְכֶם; וִידַעְתֶּם כִּי-אֲנִי ה', דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי--נְאֻם-ה'.

2. **יחזקאל ל"ו**

טז וַיְהִי דְבַר-ה', אֵלַי לֵאמֹר. יז בֶּן-אָדָם, בֵּית יִשְׂרָאֵל יֹשְׁבִים עַל-אַדְמָתָם, וַיְטַמְּאוּ אוֹתָהּ, בְּדַרְכָּם וּבַעֲלִילוֹתָם: כְּטֻמְאַת, הַנִּדָּה, הָיְתָה דַרְכָּם, לְפָנָי. יח וָאֶשְׁפֹּךְ חֲמָתִי עֲלֵיהֶם, עַל-הַדָּם אֲשֶׁר-שָׁפְכוּ עַל-הָאָרֶץ; וּבְגִלּוּלֵיהֶם, טִמְּאוּהָ. יט וָאָפִיץ אֹתָם בַּגּוֹיִם, וַיִּזָּרוּ בָּאֲרָצוֹת: כְּדַרְכָּם וְכַעֲלִילוֹתָם, שְׁפַטְתִּים. כ וַיָּבוֹא, אֶל-הַגּוֹיִם אֲשֶׁר-בָּאוּ שָׁם, וַיְחַלְּלוּ, אֶת-שֵׁם קָדְשִׁי--בֶּאֱמֹר לָהֶם עַם-ה' אֵלֶּה, וּמֵאַרְצוֹ יָצָאוּ. כא וָאֶחְמֹל, עַל-שֵׁם קָדְשִׁי, אֲשֶׁר חִלְּלֻהוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל, בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר-בָּאוּ שָׁמָּה.

כב לָכֵן אֱמֹר לְבֵית-יִשְׂרָאֵל, כֹּה אָמַר ה' אלוקים, לֹא לְמַעַנְכֶם אֲנִי עֹשֶׂה, בֵּית יִשְׂרָאֵל: כִּי אִם-לְשֵׁם-קָדְשִׁי אֲשֶׁר חִלַּלְתֶּם, בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר-בָּאתֶם שָׁם. כג וְקִדַּשְׁתִּי אֶת-שְׁמִי הַגָּדוֹל, הַמְחֻלָּל בַּגּוֹיִם, אֲשֶׁר חִלַּלְתֶּם, בְּתוֹכָם; וְיָדְעוּ הַגּוֹיִם כִּי-אֲנִי ה', נְאֻם ה' אלוקים, בְּהִקָּדְשִׁי בָכֶם, לְעֵינֵיהֶם. כד וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם מִן-הַגּוֹיִם, וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם מִכָּל-הָאֲרָצוֹת; וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם, אֶל-אַדְמַתְכֶם. כה וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים, וּטְהַרְתֶּם: מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל-גִּלּוּלֵיכֶם, אֲטַהֵר אֶתְכֶם. כו וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב חָדָשׁ, וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם; וַהֲסִרֹתִי אֶת-לֵב הָאֶבֶן, מִבְּשַׂרְכֶם, וְנָתַתִּי לָכֶם, לֵב בָּשָׂר. כז וְאֶת-רוּחִי, אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם; וְעָשִׂיתִי, אֵת אֲשֶׁר-בְּחֻקַּי תֵּלֵכוּ, וּמִשְׁפָּטַי תִּשְׁמְרוּ, וַעֲשִׂיתֶם. כח וִישַׁבְתֶּם בָּאָרֶץ, אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבֹתֵיכֶם; וִהְיִיתֶם לִי, לְעָם, וְאָנֹכִי, אֶהְיֶה לָכֶם לֵאלֹקים.

3. **יחזקאל ל"ז**

טו וַיְהִי דְבַר-ה', אֵלַי לֵאמֹר. טז וְאַתָּה בֶן-אָדָם, קַח-לְךָ עֵץ אֶחָד, וּכְתֹב עָלָיו לִיהוּדָה, וְלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל חֲבֵרָו; וּלְקַח, עֵץ אֶחָד, וּכְתוֹב עָלָיו לְיוֹסֵף עֵץ אֶפְרַיִם, וְכָל-בֵּית יִשְׂרָאֵל חֲבֵרָו. יז וְקָרַב אֹתָם אֶחָד אֶל-אֶחָד, לְךָ--לְעֵץ אֶחָד; וְהָיוּ לַאֲחָדִים, בְּיָדֶךָ. יח וְכַאֲשֶׁר יֹאמְרוּ אֵלֶיךָ, בְּנֵי עַמְּךָ לֵאמֹר: הֲלוֹא-תַגִּיד לָנוּ, מָה-אֵלֶּה לָּךְ. יט דַּבֵּר אֲלֵהֶם, כֹּה-אָמַר ה' אלוקים הִנֵּה אֲנִי לֹקֵחַ אֶת-עֵץ יוֹסֵף אֲשֶׁר בְּיַד-אֶפְרַיִם, וְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל חֲבֵרָו; וְנָתַתִּי אוֹתָם עָלָיו אֶת-עֵץ יְהוּדָה, וַעֲשִׂיתִם לְעֵץ אֶחָד, וְהָיוּ אֶחָד, בְּיָדִי. כ וְהָיוּ הָעֵצִים אֲשֶׁר-תִּכְתֹּב עֲלֵיהֶם, בְּיָדְךָ--לְעֵינֵיהֶם. כא וְדַבֵּר אֲלֵיהֶם, כֹּה-אָמַר ה' אלוקים, הִנֵּה אֲנִי לֹקֵחַ אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מִבֵּין הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הָלְכוּ-שָׁם; וְקִבַּצְתִּי אֹתָם מִסָּבִיב, וְהֵבֵאתִי אוֹתָם אֶל-אַדְמָתָם. כב וְעָשִׂיתִי אֹתָם לְגוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ, בְּהָרֵי יִשְׂרָאֵל, וּמֶלֶךְ אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּם, לְמֶלֶךְ; וְלֹא יהיה- (יִהְיוּ-) עוֹד לִשְׁנֵי גוֹיִם, וְלֹא יֵחָצוּ עוֹד לִשְׁתֵּי מַמְלָכוֹת עוֹד.

4. **סנהדרין צ"ז:**

ר' אליעזר אומר אם ישראל עושין תשובה נגאלין ואם לאו אין נגאלין אמר לו רבי יהושע אם אין עושין תשובה אין נגאלין אלא הקב"ה מעמיד להן מלך שגזרותיו קשות כהמן וישראל עושין תשובה ומחזירן למוטב

תניא אידך ר' אליעזר אומר אם ישראל עושין תשובה נגאלין שנאמר שובו בנים שובבים ארפא משובותיכם אמר לו רבי יהושע והלא כבר נאמר חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו חנם נמכרתם בעבודת כוכבים ולא בכסף תגאלו לא בתשובה ומעשים טובים אמר לו רבי אליעזר לרבי יהושע והלא כבר נאמר שובו אלי ואשובה אליכם אמר לו רבי יהושע והלא כבר נאמר כי אנכי בעלתי בכם ולקחתי אתכם אחד מעיר ושנים ממשפחה והבאתי אתכם ציון אמר לו ר' אליעזר והלא כבר נאמר בשובה ונחת תושעון אמר לו ר' יהושע לרבי אליעזר והלא כבר נאמר כה אמר ה' גואל ישראל קדושו לבזה נפש למתעב גוי לעבד מושלים מלכים יראו וקמו שרים וישתחוו אמר לו רבי אליעזר והלא כבר נאמר אם תשוב ישראל נאם ה' אלי תשוב אמר לו רבי יהושע והלא כבר נאמר ואשמע את האיש לבוש הבדים אשר ממעל למימי היאור וירם ימינו ושמאלו אל השמים וישבע בחי העולם כי למועד מועדים וחצי וככלות נפץ יד עם קדש תכלינה כל אלה ושתק רבי אליעזר

5. **שיחות הרצי"ה למועדים ב'- עמ' 90–94**

39. "והבאתי אתכם אל אדמתכם"

רבי אליעזר ורבי יהושע מופיעים בכל הש"ס, והלכה כרבי יהושע, גם בעניינים רוחניים, ובעניינים הנוגעים לגאולה. רבי אליעזר אומר: אם ישראל עושים תשובה, נגאלין, ואם לאו, אין נגאלין. שואל רבי יהושע: אם אינם עושים תשובה, אינם נגאלים?! הוא מביא פסוקים ולבסוף הפסוק מדניאל שממנו משתמע שיש זמן מוגבל, יש זמן קבוע. שתק רבי אליעזר. בירושלמי כתוב: אסתליק רבי אליעזר. מכאן שהגאולה אינה תלויה בתשובה.

יש על כך גם פרשה מיוחדת בנביאים. פרק ל"ז של יחזקאל, אין דומה לו בכל הנביאים. יש בו ריאליות ממשיות, פירוט ממשי, שאין לו דוגמא. זו נבואה על סדר גאולת ישראל. בחלק השני של פרק זה, כתוב: "ויהי דבר ד' אלי לאמר. בן אדם, בית ישראל ישבים על אדמתם ויטמאו אותה בדרכם ובעלילותם, כטמאת הנדה היתה דרכם לפני". במעשי ידיהם הנוראים, הם הרגיזו אותי, לא יכולתי לסבול, ורגזתי עליהם. "ואשפך חמתי עליהם על הדם אשר שפכו על הארץ ובגלוליהם טמאוה". רגזתי על עבודה־זרה ושפיכות־דמים, ומתוך הרוגז הזה, גירשתי אותם. "ואפיץ אתם בגוים, ויזרו בארצות". הם נתפזרו בארצות טמאות, וזה לא נעים, אך הכרחי. "כדרכם וכעלילותם שפטתים". אך מה נהיה מזה? הרי הם "בני אל חי", "בנים אתם לד' אלהיכם". והאב גירש אותם מן הבית. ידוע בעולם כולו, שישנו עם כזה, ומצב זה הוא חילול השם. כל העולם כולו מדבר על כך. עצם העובדה שעם ד' לא נמצא בארץ ד', הוא חילול השם. "ויבוא אל הגוים אשר באו שם, ויחללו את שם קדשי, באמר להם עם ד' אלה ומארצו יצאו". זהו חילול השם, ביזיון לעם־ישראל, וגם ביזיון לד'. "מה לו לאב שהגלה את בניו ואוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם". אבל סוף סוף, כמה זמן אפשר להתבייש? "ואחמל על שם קדשי, אשר חללהו בית ישראל בגוים אשר באו שמה". כמה זמן יכול להימשך ביזיון כזה? מוכרחים לגמור. אך איך גומרים? על־ידי שתחזרו בתשובה? - אפשר לחכות הרבה זמן! אין עניין לחכות, מוכרחים לגמור את זה. "לכן אמר לבית ישראל: כה אמר ד' אלהים: לא למענכם אני עשה בית ישראל, כי אם לשם קדשי אשר חללתם בגוים אשר באתם שם". אין ברירה, מוכרחים לעשות קידוש השם. "וקדשתי את שמי הגדול המחלל בגוים אשר חללתם בתוכם, וידעו הגוים כי אני ד', נאם ד' אלהים, בהקדשי בכם לעיניהם". אני אקח אתכם, ואני אסחב אתכם. קודם כל יש לבוא הביתה. "ולקחתי אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות והבאתי אתכם אל אדמתכם". להיות לא בארץ ישראל, הוא מצב לא נורמלי. קודם, בואו הביתה, ותיקחו אוויר נקי שלא נשמתם בחוץ־לארץ.

Scanned by CamScanner